

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.178/2015/9. szám

A Szegedi Ítéltábla a 198. sz. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Karácsony József ügyvéd) által képviselt I. r. és II. r. felpereseknek - a (.....) meghatalmazott és a Szegedi 5. sz. Ügyvédi Iroda (ügyintéző: **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd) által képviselt I. r. és az II. r. alperes ellen ajándék visszakövetelése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2014. augusztus 29. napján kelt 16.P.20.748/2013/52. sz. ítélete ellen az I. r. alperes részéről 53., 55. és 71. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az I. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 100 000 (százezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

Megállapítja, hogy az I. r. alperest képviselő **(pártfogó ügyvéd neve)** pártfogó ügyvéd díját, valamint a feljegyzett 480 000 (négy száznyolcvanezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

Az I. r. alperes néhai **(néhai neve)** házastársa volt, 2005. szeptember 17. napján kötöttek házasságot. Az I. r. felperes a néhai nevelőapja, míg a II. r. felperes az édesanyja.

A néhai különvagyonát képezte a szülei által részére vásárolt **(település neve)**, **(ingatlan 1. címe)** szám alatti lakás, valamint a **(település neve)** **(ingatlan 2. hrsz.-a)** hrsz.-ú, **(ingatlan 2. címe)** szám alatti beépítetlen terület megnevezésű telekingatlan, amit a felperesek későbbi építkezés céljából vettek fiuk részére.

A házasságkötést követően a fiatalok a néhai **(ingatlan 1. címe)** lakótelepi lakásában éltek, majd úgy döntöttek, megvásárolják a **(település neve)**, **(ingatlan 3. címe)** szám alatti házaspár ingatlanát. A vételár biztosítása érdekében a néhai 2008. január 31. napján 4 500 000 Ft vételár ellenében értékesítette a **(település neve)**, **(ingatlan 2. címe)** szám alatti telekingatlan. A vételárat a szerződés szerint a vevők hét munkanapon belül, de legkésőbb 2008. február 7. napjáig tartoztak megfizetni. A telek értékesítésével egyidejűleg a néhai és az I. r. alperes, mint vevők előszerződést kötöttek a **(ingatlan 3. címe)** ingatlanra, a vételárat 12 000 000 Ft-ban határozták meg azzal, hogy abból 2008. február 7-én 2 000 000 Ft-ot megfizetnek, míg a fennmaradó 10 000 000 Ft-ot 2008. április 20. napjáig teljesítik. A 2 000 000 Ft vételárelőleg kiegyenlítése a telek eladási árából történt.

A felperesek házassága ekkorra megromlott, 2007. második felétől különváltak, azonban fiukat és az I. r. alperest továbbra is közösen támogatták. A **(ingatlan 3. címe)** ingatlan vételárához 8 000 000 Ft-ot ők biztosítottak akként, hogy az I. r. felperes 2008. február 22-én a **(B.)** Banktól 4 000 000 Ft összegű kölcsönt vett fel, 2008. március 3-án a bankszámlájáról 3 000 000 Ft készpénzt vett ki, további 1 000 000 Ft-ot pedig egyéb megtakarításukból adtak a házastársak részére. A 4 000 000 Ft bankkölcsönt az I. r. felperes 2008. február 27-én átutalta a néhai **(O.)**-nél vezetett

bankszámlájára, amit a néhai aznap könyves betétben helyezett el. E könyves betétbe fizette be 2008. március 3-án a néhai az I. r. alperes által az ugyanezen a napon a bankszámlájáról felvett és a neki átadott 3 000 000 Ft-ot is.

A néhai és az I. r. alperes 2008. március 5. napján megkötötték a perbeli ingatlanra vonatkozó adásvételi szerződést, az eladók részére készpénzben átadták a 10 000 000 Ft vételárresztet, amelyet a néhai 2008. március 5. napján a könyves betétjéből vett ki. A néhai kérésének megfelelően az ingatlan az I. r. alperessel egyenlő arányú közös tulajdonukként került az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre. A családi házas ingatlan felújításához a II. r. alperes jogelődje a 2008. május 9. napján kötött megállapodással 2 000 000 Ft kamatmentes munkáltatói kölcsönt folyósított a néhai részére, amelyet a házastársak az ingatlan korszerűsítésére fordítottak. A kölcsön biztosítékaul a II. r. alperes jogelődje javára a perbeli ingatlanra jelzálogjog került bejegyzésre.

A perbeli ingatlanba az I. r. alperes és házastársa 2008. júniusában beköltözött, majd a néhai 2008. június 25. napján értékesítette a **(település neve)**, **(ingatlan 1. címe)** lakótelep (.....) szám alatti ingatlanát 6 800 000 Ft eladási árért.

Az I. r. alperes és a néhai kapcsolata 2008. év közepétől folyamatosan megromlott, majd a néhai 2010. február 8. napján az I. r. alperes által sérelmére elkövetett bűncselekmény következtében elhunyt.

A Gyulai Törvényszék a 2012. november 22. napján kelt 14.B.316/2011/149. számú ítéletével megállapította az I. r. alperes bűnösségét emberölés bűntettében, és összbüntetésül életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélte azzal, hogy feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontja 35 év. A Gyulai Törvényszék ítéletét a Szegedi Ítéltábla a fő- és mellékbüntetés tekintetében a 2013. április 9. napján kelt Vf.III.59/2013/38. számú ítéletével helybenhagyta. Az I. r. alperes jelenleg is jogerős szabadságvesztés büntetését tölti a Kalocsai Fegyházban.

A Szolnoki Járásbíróság a 2014. január 30. napján kelt 4.P.21.094/20213/19. számú ítéletével megállapította, hogy a néhai **(néhai neve)** utáni öröklésből házastársa, az I. r. alperes érdemtelenségére tekintettel kiesett. A hagyatékot az örökhagyó szüleinek, a II. r. felperesnek és a jelen perben nem álló édesapjának adta át fejenként egyenlő arányban.

A felperesek keresetükben kérték a **(település neve)**, **(ingatlan 3. címe)** szám alatti ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadának tulajdonukba adását ajándék visszakövetelése jogcímén. A II. r. alperest ennek tűrésére kérték kötelezni. Állították, hogy az ingatlan vételárából 8 000 000 Ft-ot ők biztosítottak, ebből a fiuk utóbb, a **(ingatlan 1. címe)** lakótelepi lakásának eladási árából 2 000 000 Ft-ot visszafizetett részükre, a fennmaradó 6 000 000 Ft viszont az I. r. alperesnek ajándék címén juttatott összeg volt. Hivatkozásuk szerint miután jogerős ítélet megállapította az I. r. alperes bűnösségét a fiuk sérelmére elkövetett emberölés bűntettében, az I. r. alperes az ajándékra érdemtelenné vált.

Az I. r. alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vítatta, hogy a néhai szüleitől a ház vásárlása során pénzt kaptak, így állítása szerint ajándékban nem részesült. Az ingatlan vételárának fedezeteként a **(ingatlan 2. címe)** telek és a **(ingatlan 1. címe)** lakótelepi lakás eladási árát jelölte meg. Védekezése szerint a felperesek és a néhai bankszámlája közötti pénzmozgás oka az volt, hogy házastársa szüleinek házassága felbontásra került, így a vagyonmegosztással összefüggő vagyoni kompenzáció miatt került sor nagyobb pénzösszegek átutalására. Előadta, a néhai 2008. júniusában két telket ajándékozott az I. r. felperesnek, ami ugyancsak a vagyoni elszámolás körébe tartozott. Tagadta, hogy a néhai sérelmére bűncselekményt követett el.

A II. r. alperes ellenkérelmében előadta, a munkáltatói kölcsön a néhai halála óta nem került visszafizetésre.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a **(település neve), (ingatlan 3. címe)** szám alatti ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát egymás között egyenlő arányban, az I. és II. r. felperesek tulajdonába adta ajándék visszakövetelése jogcímén. A II. r. alperest e rendelkezés tûrésére kötelezte. Megkereste az illetékes földhivatalt a tulajdonosváltás ingatlan-nyilvántartáson történő átvezetése végett. Kötelezte az I. r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesek, mint egyetemleges jogosultak részére 741 000 Ft, míg a II. r. alperes részére 50 000 Ft perköltséget. Rendelkezett a perindítás tényének ingatlan-nyilvántartásból való törlése iránt. Határozatának indokolásából kitûnően eljárása során a felperesek hivatkozása alapján vizsgálta a Ptk. 582. § (2) bekezdésében foglalt feltételek fennállását, továbbá azt, hogy a felperesek részérõl az I. r. alperes javára történt-e ajándékozás. A **(ingatlan 3. címe)** ingatlan vételárának eredetét illetõen lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, a felperesek okiratokkal igazolták, hogy a vételt megelőzõen 4 000 000 Ft pénzügyi kölcsönt vettek fel, amely annak kiutalását követõen a néhai bankszámlájára került átutalásra, majd az I. r. felperes 2008. március 3-án további 3 000 000 Ft-ot vett le a számlájáról és adta át a néhainak. Mindezek alapján az ingatlan vételára kifizetése napján 2008. március 5-én a néhai kamatozó betétkönyvében a vételárhátralék teljes összege, azaz 10 000 000 Ft rendelkezésre állt. Nem fogadta el az I. r. alperes védekezését, nevezetesen, hogy a **(ingatlan 1. címe)** lakótelepi ingatlan eladási ára nyújtott részben fedezetet a vételárra, miután ezt az ingatlant csak a teljes vételár kifizetését követõen, 2008. júniusában értékesítette a néhai. Utalt arra, az I. r. alperes állította, bizonyítékokkal azonban nem támasztotta alá, hogy saját családja anyagilag hozzájárult volna a vételár teljesítéséhez, azt pedig maga ismerte el, hogy a néhaival közös bankszámláján megtakarítás nem volt. Megállapította, hogy a néhai különvagyonát képezõ két ingatlan eladásából 2008. március 5-én nem állt rendelkezésre a megvásárolandó ingatlan teljes, 12 000 000 Ft-ot kitevõ vételára. Hangsúlyozta, az a körülmény, hogy a felperesek a büntetõeljárás során az ajándékozás tényérõl nem nyilatkoztak, jelen perben tett tényelõadásukat nem teszi hiteltelenné, ahogy kõzömbõs volt az is, hogy a néhai édesapja a felperesek által adott ajándékról nem tudott. Az okirati és egyéb bizonyítékok peradatokkal történõ egybevetése alapján megállapította, hogy az ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadának értékét a felperesek ajándék címén juttatták az I. r. alperesnek, amelyet a Ptk. 582. § (2) bekezdése alapján megalapozottan követelhetnek vissza az I. r. alperestõl.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. r. alperes terjesztett elõ fellebbezést, annak megváltoztatása, a kereset elutasítása iránt. Az elsőfokú eljárásban elõadott védekezését fenntartva kiemelte, a **(ingatlan 3. címe)** utcai ingatlant néhai házastársával közös pénzükbõl vásárolták, annak fedezete a szántóterületek és a **(ingatlan 2. címe)** utcai telek eladásából származó vételár volt. Változatlanul vitatta, hogy a felperesektõl ajándék jogcímén juttatásban részesült volna. Hangsúlyozta, az ingatlan vásárlásakor a felperesek már külön éltek, közöttük a vagyoni jogi elszámolás folyamatban volt, életszerûtlen, hogy az I. r. felperes ilyen körülmények között a néhainak nagy összegû ajándékot juttatott volna.

A felperesek és a II. r. alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

Az elsőfokú bíróság a peres felek egymással ellentétes elõadásának, a kihallgatott tanúk vallomásának, valamint a becsatolt okirati bizonyítékok adatainak egymással való egybevetése, azok okszerû, logikai ellentmondástól mentes, a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelõ értékelése alapján megalapozott tényállást állapított meg, abból a jogszabályi

rendelkezésekkel összhangban álló következtetéseket vont le, ítéletét teljes körűen és helytállóan indokolta, ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezésben foglaltak alapján az alábbiakra kíván rámutatni.

Az I. r. alperes képviselőt a másodfokú eljárásban pártfogó ügyvéd látta el, aki az elsőfokú ítélet elleni fellebbezést az I. r. alperes helyett és nevében előterjesztette. Emellett az I. r. alperes személyesen, valamint az elsőfokú eljárásban őt képviselő meghatalmazott hozzátartozója útján is benyújtott jogorvoslati kérelmet. Ez utóbbiakat illetően a pártfogó ügyvéd kérte, hogy az ítéletábra az azokban foglaltakat is vegye figyelembe az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálata során.

Jelen fellebbezési eljárásban a Pp. 73/A. § a) pontja alapján kötelező a jogi képviselő, így a jogi képviselő nélkül eljáró fél perbeli cselekménye és nyilatkozata - a jogszabályban megjelölt kivételektől eltekintve - hatálytalan. Ebből következően az I. r. alperes és hozzátartozója által előterjesztett fellebbezés érdemi vizsgálatára csak abban az esetben kerülhetne sor, ha az a jogi képviselőtől származó jogorvoslati kérelemnek lenne tekinthető. Megállapítható azonban, hogy az I. r. alperes és meghatalmazottja fellebbezését a jogi képviselő nem ellenjegyezte, azok tartalma nem is utal arra, hogy azt ügyvéd közreműködésével készítették, így nem tekinthetők joghatályosan előterjesztett fellebbezéseknek. Az ítéletábra hangsúlyozza, nem elegendő, hogy a jogi képviselő az általa megfogalmazott és előterjesztett fellebbezésben csupán visszautaljon a fél által személyesen előterjesztett fellebbezés tartalmára azzal, hogy azt „a magáénak tekinti”, ettől ugyanis még a fél személyesen elkészített fellebbezése nem minősíthető jogi képviselő által benyújtott jogorvoslati kérelemnek. Erre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét csak a pártfogó ügyvéd által előterjesztett fellebbezésben foglaltak tükrében, az ott kifejtett jogi érvek mentén bírálhatta felül.

A joghatályos fellebbezésben az I. r. alperes vitatta az ajándékozás tényét, nevezetesen azt, hogy a felperesek által juttatott pénzeszközök szolgáltak a perbeli ingatlan vételárának fedezetül, illetve hogy abból 6 000 000 Ft-ot ajándékba kapott. Ezzel szemben állította, hogy a **(ingatlan 3. címe)** ingatlant egyrészt a **(ingatlan 2. címe)** telek, másrészt a szántóterületek eladási árából vásárolták. Így az a néhai házastársával közös vagyonukat képezte. A peradatok alapján kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a **(ingatlan 2. címe)** utcai telekingatlan a néhai különvagyona volt, azt szülei a házasságkötést megelőzően vásárolták részére, ez az ingatlan tulajdoni lapján feltüntetett adatok alapján is nyilvánvaló, így az annak értékesítéséből befolyt és a perbeli ingatlan vétele során felhasznált vételár megőrizte különvagyoni jellegét. Tény, hogy a telek eladási ára a **(ingatlan 3. címe)** ingatlan vétele során felhasználásra került, ez az elsőfokú eljárásban sem képezte vita tárgyát, a kifejtettekre tekintettel azonban a **(ingatlan 3. címe)** ingatlanból 4 500 000 Ft a néhai különvagyonnaként volt figyelembe vehető. Mindebből pedig az is következik, hogy a vételár teljesítésére - annak fenti részében - az I. r. alperes hivatkozásával ellentétben nem a házastársi közös vagyonból került sor.

Tévesen hivatkozik az I. r. alperes fellebbezésében arra is, hogy a szántóingatlanok értékesítéséből befolyó eladási ár közös vagyont képezett, és annak a **(ingatlan 3. címe)** ingatlanba történő beforgatása folytán az ingatlan közös vagyonnak minősül. Állította, hogy a néhai a szántókat az I. r. felperes részére értékesítette, az ebből befolyó vételárat pedig a perbeli ingatlan vétele során felhasználták. Ezzel szemben azonban a felperesek a perben igazolták, hogy a néhai a szántók tulajdonjogát ingyenesen, azaz vételár teljesítése nélkül ruházta át nevelőapjára. Ennek azonban a per érdemi elbírálása szempontjából azért nincs jelentősége, mert a tulajdonjog átruházására a **(ingatlan 3. címe)** ingatlan vételára teljes kiegyenlítését követően került sor, így ha igazolható is lenne, hogy az átruházás visszerhes volt, az azért kapott pénzüsszeg a perbeli ingatlan vételárának kiegyenlítéséhez ez okból nem lett volna felhasználható, a vételár fedezetül nem szolgálhatott.

Az I. r. alperes a fentiekén túlmenően az elsőfokú eljárás során azzal érvelt, hogy a néhai **(ingatlan 1. címe)** lakótelepi ingatlanának vételára is a perbeli ingatlan vétele során került felhasználásra, azaz a vételhez egyáltalán nem volt szükségük a felperesek anyagi juttatására. Helytállóan utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a **(ingatlan 1. címe)** lakótelepi ingatlan értékesítésére a becsatolt adásvételi szerződésből is kitűnően jóval a házassági ingatlan vételét követően került sor, a vétel időpontjában a volt házaspár - az I. r. alperes által sem vitatottan - még e lakótelepi lakásban éltek életvitelszerűen, a perbeli ingatlan teljes vételára pedig már a szerződésben foglaltak szerint 2008. március 5. napján kiegyenlítésre került, így a néhai különvagyonát képező ingatlan értékesítéséből befolyó összeg semmiképpen nem szolgálhatott fedezetül a perbeli ingatlan megvásárlására.

Nem fogadható el az I. r. alperes védekezése a tekintetben sem, hogy a felperesek házasságának megromlására figyelemmel az I. r. felperes, mint a néhai nevelőapja, nem részesíthette ajándékban őt illetve nevelt fiát. A nem vitatott peradatok szerint az I. r. felperes kisgyermekkorától nevelte a néhait, őt édes gyermekeként szerette, különös tekintettel arra, hogy saját gyermeke nem született. Házastársával közösen vették meg számára a **(ingatlan 1. címe)** lakótelepi lakásingatlant, az I. r. felperes házassága fennállása alatt oly módon részesítette a néhait vagyoni juttatásban, mintha saját gyermeke lenne, a közöttük kialakult kötődésen és érzelmi viszonyon nem változtatott önmagában az a tény, hogy a néhai édesanyjával fennálló házassági kapcsolata utóbb megromlott. Nincs peradat arra, és erre az I. r. alperes sem hivatkozott az elsőfokú eljárás során, hogy a néhai és nevelőapja kapcsolata a szülők házasságának felbomlása miatt megromlott, így nincs ok feltételezni azt, hogy az I. r. felperes nevelt fia iránti apai érzései oly mértékben megváltoztak, ami akadályát képezte volna a vagyoni juttatás biztosításának. Mindezek alapján nem tekinthető életszerűtlennek, hogy az I. r. felperes a házastársától való különélése ellenére anyagilag támogatni kívánta a néhait illetve annak házastársát.

Mindezekén túlmenően az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helytálló mérlegelése eredményeként állapította meg, hogy mely időpontokban, milyen részletekben adták át a felperesek az ingatlan vételár-részleteit a néhainak, a vételhez felhasznált pénzeszközök honnan származtak (bankkölcsön, saját megtakarítás). Ehhez képest kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a felperesek pénzbeli juttatásai a **(ingatlan 3. címe)** ingatlan megvásárlásához felhasználásra kerültek, különös tekintettel arra is, hogy az I. r. alperesnek és házastársának - az I. r. alperes által sem vitatottan - nem volt a vételre fordítható közös megtakarítása.

A fent részletezettek szerint a perbeli ingatlan vételárának nagyobb részét a felperesek biztosították, így nyilvánvalóan arról is tudtak, hogy a néhai és az I. r. alperes egymás közti egyenlő arányban kívánják megvásárolni az ingatlant. Ezt tudomásul vették, ellene kifogást nem emeltek, amire magyarázatul szolgál az az I. r. alperes által sem vitatott tény, hogy a felperesek elfogadták gyermekük párválasztását, az I. r. alperest befogadták családjukba. Mindezek alapján helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperesek az ingatlan vételárából 6 000 000 Ft-ot az I. r. alperesnek ajándék jogcímén juttattak, az 1959-es Ptk. 582. § (2) bekezdése szerint pedig az ajándékot megalapozottan követelheték vissza. Nincs jelentősége ebből a szempontból annak, hogy az ajándék közvetlen tárgya nem maga az ingatlan, hanem az annak megszerzéséhez szükséges pénzösszeg volt. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis ha az ajándékozó a pénzt ingatlan vásárlása céljából adja, az ezen vásárolt ingatlant követelheti vissza, ha az ajándék visszakövetelésének törvényes feltételei fennállnak (BH2000. 302.).

Az ajándék visszakövetelésének tényét az I. r. alperes a fellebbezésében már nem tette vitássá, ezért azt az ítéletablának érdemben vizsgálnia nem kellett, azonban e helyütt megjegyzi, hogy mindenben osztja az elsőfokú bíróság ezt érintő álláspontját, ítéletének indokaival maradéktalanul egyetért.

Az I. r. alperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felperesek - ügyvédi munkadíjból álló - fellebbezési eljárási költségeinek viselésére, amelynek összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (6) bekezdése alapján - a fellebbezési perérték alapján számíthatóhoz képest - mérsékelt összegben állapította meg.

Az I. r. alperes részére engedélyezett teljes személyes költségmentességre tekintettel a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

A fellebbezési eljárás során az I. r. alperes jogi képviselőtét pártfogó ügyvéd látta el, ezért az I. r. alperes pervesztességére tekintettel a pártfogó ügyvéd díját a Pp. 84. § (1) bekezdés b) pontja, valamint a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. tv. (Jstv.) 11/A. § (2) bekezdése alapján az állam viseli. Az ítélőtábla a Pp. 87. § (2) bekezdésében foglaltak szerint csupán a pártfogó ügyvédi díj viseléséről rendelkezett, annak összegét a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat állapítja meg (Jstv. 62. § (1) bekezdés a) pont).

Szeged, 2015. június 17.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró